

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321201242
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6321201242.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, C., zastúpenej JUDr. Vierou Žembovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie ČSA 5, Brezno, proti žalovanej: D. E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, H., zastúpenej JUDr. Danielou Komorovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie Kukučínova 20, Banská Bystrica, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo dňa 14. októbra 2022, č. k.: 2C/24/2021-242, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I. potvrdzuje.
- II. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch III. a IV. zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Žalobkyňa sa žalobou domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu nachádzajúcemu sa v k. ú. I., zapísanému na LV č. XXXX ako stavba rodinného domu s. č. XXX postavená na parcele C-KN č. XXX. Rodinný dom žiadala prikázať do svojho vlastníctva s povinnosťou výplaty žalovanej.
- Poukázala na to, že je 3/4-inovou spoluvlastníčkou, žalovanej spoluvlastnícky podiel je 1/4-inu. Nehnuteľnosť je reálne nedeliteľná, žalovaná nesúhlasila s uzavretím dohody a navrhla žalobkyňi, že ju vyplatí z jej podielu sumou 11.000 EUR. Uviedla, že užívanie nehnuteľnosti bolo bezproblémové čo času, kým žalovaná nepreviedla svoj spoluvlastnícky podiel na jej manžela, s ktorým je už rozvedená. Na preukázanie hodnoty nehnuteľnosti predložila stanoviská realitných kancelárií.
- Žalovaná z dôvodu osobitného zreteľa žiadala žalobu zamietnuť, keď nehnuteľnosť užíva celý život rovnako ako žalobkyňa, k nehnuteľnosti má citový vzťah a mieni ju do budúcnosti taktiež ďalej užívať.
- Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu, keď dospel k záveru, že nehnuteľnosť nie je reálne deliteľná, pri rozhodovaní prihliadol na spoluvlastnícky podiel žalobkyne 3/4-iny a na to, že žalobkyňa v nehnuteľnosti trvalo býva po rozvode s manželom a iba čiastočne dochádza za prácou do Košíc, pričom žalovaná je vlastníčkou dvojizbového bytu v Bratislave, trvale tam býva, vlastní taktiež garáž, záhradnú chatku a je tiež podielovou spoluvlastníčkou štvorizbového bytu v 1/6- nie. Zohľadnil aj to, že iba samotná žalobkyňa sa podieľa na udržiavaní nehnuteľnosti ako aj platení energií. Pri rozhodovaní o výške výplaty vyšiel zo stanovísk realitných kancelárií, ktoré zistili trhovú hodnotu rodinného domu vo výške 70.000 EUR a 75.000 EUR. Za základ pre určenie výplaty sú zobral sumu 72.500 EUR. Súd neprihliadol na iné stanoviská vo vzťahu k hodnote z dôvodu, pretože tieto boli určené bez znalosti stavu nehnuteľnosti. Okresný súd zároveň zamietol návrh na prerušenie konania, ktorého sa domáhal žalovaná za účelom podania žaloby žalovanou o zrušenie a vyporiadanie pozemku E- KN parcely. Rozhodnutie v tomto smere okresný súd odôvodnil tým, že žalobkyňa podala návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu, keď predmet žaloby určuje žalobkyňa ako tzv. dminus litis. Tiež poukázal na to, že okruh účastníkov konania o zrušenie a vyporiadanie

podielového spoluvlastníctva k pozemku je iný. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 162 CSP. Vo veci aplikoval ustanovenie § 137 ods. 1, § 142 ods. 1, 2 OZ.

5. Proti rozsudku sa odvolala žalovaná. Odvolanie podala proti výroku I., III. a IV. s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) CSP. Rozsudok v napadnutej časti žiadala zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Predovšetkým namietala, že súd svojím postupom porušil právo žalovanej na spravodlivý proces vo výroku I, keď návrh na prerušenie konania zamietol. Z obsahu odôvodnenia nie je možné zistiť, prečo súd takto rozhodol, poukázala na právo riadneho odôvodnenia rozhodnutia a jeho preskúmania. Prerušenie konania žiadala z dôvodu, aby súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie, prípadne aby žalovaná mohla do spisu doložiť odborné vyjadrenie od odborne spôsobilej osoby podľa § 206 CSP, prípadne súkromný znalecký posudok podľa § 207 CSP. Zároveň žiadala prerušiť konanie z dôvodu vyporiadania spoluvlastníkov pozemkov. Žiadala prerušiť konanie na dobu 30 dní za účelom podania žaloby o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemkom vedeným na LV číslo XXXX, pretože toto nie je možné riešiť v rámci tohto konania a ide o iný okruh účastníkov konania.

7. Tiež namietala, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy. Súd jednoznačne pochybil, ak zamietol návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia. Vyhovenie jej návrhu na dokazovanie ohľadom ceny by vytvorilo reálny základ pre určenie finančnej náhrady za jej spoluvlastnícky podiel. Z tohto dôvodu poukázala aj na predložené ohodnotenia danej nehnuteľnosti, ktoré sú diametrálne odlišné od sumy 70.000 EUR až po sumu 154.164 EUR. Vzhľadom na takto výrazné rozdiely cenových odhadov navrhovala, aby súd v konaní nariadil znalecké dokazovanie na určenie ceny nehnuteľnosti. Rozdiel medzi najnižšie určenej kúpnej ceny a najvyššie určenej je 84.164 EUR. Na pojednávaní dňa 14. 10. 2022 právna zástupkyňa žalovanej žiadala nariadiť znalecké dokazovanie, prípadne, že si dá vyhotoviť súkromno-znalecký posudok. Ak súd nevykonal navrhovaný dôkaz, mal svoje rozhodnutie v tomto smere riadne odôvodniť. Z tohto dôvodu v čase vynesenia rozsudku bol nedostatočne preskúmaný skutkový stav veci.

8. Zároveň sa odvolala aj voči výroku IV. ohľadom trov konania. Namietala, že žalobkyňa nemala v konaní 100 % úspech, pretože v žalobe navrhla na výplatu spoluvlastníckeho podielu 3.667 EUR. Súd priznal túto náhradu žalovanej vo vyššej výške, preto vyslovila názor, že každá zo strán sporu by si mala trovy konania znášať z vlastného, teda žalobkyňa nepriznať ich náhradu. Zároveň poukázala na § 257 CSP vo vzťahu k neprimeranej tvrdosti, povahe a okolnostiam sporu ako aj čiastočne na to, aký bol podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu.

9. Na vyššie uvedené v názoroch žalovaná zotrvala aj v replike, zároveň predložila vypracovaný znalecký posudok, z ktorého vyplynulo, že všeobecná hodnota spoluvlastníckeho podielu žalovanej na spornej nehnuteľnosti bez pozemkov je 25.171 EUR, keď znalec určil hodnotu rodinného domu 101.000 EUR.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny. Stotožnila sa s rozhodnutím súdu, keď neprerušil konanie. Súd bol viazaný podanou žalobou žalobkyňou, ktorá požadovala len zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu. Pokiaľ ide o dom, ide o samostatnú vec s iným režimom spoluvlastníckych vzťahov. Pozemok parcela E-KN XXXX/X zapísaná na LV č. XXXX pre katastrálne územie I. má iný režim spoluvlastníckych vzťahov aj iný okruh účastníkov konania. Súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil odvolávajúc sa na ustanovenie § 162 CSP.

11. K odvolaniu vo vzťahu k výplatu poukázala na to, že súd mal k dispozícii pre určenie tržnej ceny nehnuteľnosti niekoľko kvalifikovaných odhadov realitných kancelárií. Súd správne rozhodol, keď za hodnoverné ocenenie spornej nehnuteľnosti považoval tie, ktoré boli vypracované spoločnosťami na základe miestneho zisťovania a vykonanej ohliadky nehnuteľnosti. Naproti tomu ocenenie nehnuteľnosti vykonané spoločnosťou Broker Consulting Bratislava bolo ocenené jednou vetou bez náležitého popisu len vonkajším hodnotením. Pokiaľ ide o ocenenie poisťovňou Allianz, resp. realitným portálom Nehnuteľnosti, nemohli stanoviť objektívnu cenu bez ohliadky nehnuteľnosti. Súd stanovil tržnú cenu na základe ocenení, ktoré boli vypracované kvalifikovane a nielen na základe popisu nehnuteľnosti poskytnutého jednostranne žalovanou. Súd taktiež správne rozhodol o trovách konania.

12. Žalobkyňa v duplike doplnila argumenty na predložený znalecký posudok žalovanou, pričom poukázala na § 253 a § 154 CSP, podľa ktorých strany sporu sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Žalovaná dôkaz - znalecký posudok na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti mohla predložiť do vyhlásenia uznesenia, t. j. do 14. októbra 2022. Neurobila tak.

Zároveň poukázala na § 365 ods. 3 CSP, podľa ktorého odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Žalovaná dôkaz predložila po uplynutí lehoty na odvolanie. Zároveň žalobkyňa vzniesla viaceré výhrady k spôsobu zabezpečenia vypracovania znaleckého posudku, keď ohliadka sa uskutočnila v čase, keď bola pracovne v Košiciach a nemala možnosť sa na ohliadku dostaviť a táto bola uskutočnená bez prítomnosti.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu vo výroku III. a závislom IV. výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

14. Rozsudok vo výroku II. zostal odvolaním nedotknutý.

15. Rozsudok vo výroku I. odvolací súd potvrdil ako vecne správny.

16. Vo vzťahu k argumentom žalovanej výroku I. odvolací súd uvádza, že ich nepovažuje za dôvodné. Okresný súd sa s uvedenou námietkou vypořiadal v bode 23 odôvodnenia svojho rozhodnutia, keď poukázal na postavenie žalobkyne, ktorá určuje predmet konania a súdne bol oprávnený predmet sporu určiť inak. Odôvodnil, že okruh účastníkov je úplne iný, pokiaľ ide o vypořiadanie pozemkov. Okresný súd správne zamietol návrh na prerušenie konania z tohto dôvodu, pretože neboli splnené zákonné podmienky pre vyhovieť takémuto návrhu s poukazom na § 162 CSP.

17. Podľa § 162 ods. 1 súd konanie preruší, ak a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť; b) pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania; c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

18. Podľa ods. 2 súd konanie preruší aj bez návrhu; v takom prípade pred vydaním uznesenia o prerušení konania upovedomí strany a dá im možnosť vyjadriť sa k dôvodom prerušenia konania.

19. Podľa ods. 3 o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

20. V rozhodovanom prípade neexistovala žiadna podmienka, pre ktoré by musel súd prerušiť konanie, pretože zrušenie a vypořiadanie spoluvlastníctva k rodinnému domu nezáviselo od žiadnej otázky, ktorou by v tomto konaní nebol súd oprávnený riešiť. Taktiež nebol dôvod na prerušenie podľa ďalších v tomto ustanovení uvedených predpokladov.

21. Podľa § 164 CSP fakultatívne platí, že ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

22. Okresný súd nemal dôvod podstupovať ani podľa tohto ustanovenia, nakoľko neprebiehalo žiadne súdne ani správne konanie, v ktorom by sa riešila otázka, ktorá by mohla mať význam pre konanie, v ktorom sa žalobkyňa domáha zrušenia a vypořiadania spoluvlastníctva k domu.

23. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že žalovaná sa neodvolala proti výroku II., ktorým došlo k zrušeniu a vypořiadaniu podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu. Podstatnou otázkou tak zostáva výška výplaty, o ktorej rozhodoval okresný súd vo výroku III.

24. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

25. Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej uskutočňovať jej patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že na pojednávaní dňa 14. 10. 2022 právna zástupkyňa žalovanej preniesla, že ak by súd žalobe vyhovel, aby jej bola vyplatená za spoluvlastnícky podiel suma 35.000 EUR. Na svoje tvrdenia predložila dôkazy. Zároveň uviedla, že okrem predložených dôkazov mieni vyhotoviť aj odborné posúdenie na hodnotu nehnuteľnosti. Ešte predtým, ako súd vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené, právna zástupkyňa žalovanej (strana 233 spisu) žiadala, aby súd nariadil znalecké dokazovanie na ocenenie nehnuteľnosti, prípadne žalovaná predloží vlastný znalecký posudok.

27. Na tento prednes právnej zástupkyne žalovanej okresný súd žiadnym spôsobom procesne nereagoval, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci vyhlásil rozsudok. V rozsudku síce vyhodnotil predložené dôkazy žalovanou, na ktoré neprihliadol, avšak neodôvodnil, prečo nevyhovel návrhu žalovanej na vykonanie dokazovania, navyše za stavu, keď mal k dispozícii diametrálne odlišné

listinné dôkazy o hodnote danej nehnuteľnosti, keď ani jeden z týchto dôkazov nebol odborným vyjadrením, či znaleckým posudkom.

28. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

29. Okresný súd v rozhodnutí neuviedol, že žalovaná ako prostriedok procesnej obrany navrhovaná vykonanie znaleckého dokazovania na hodnotu nehnuteľnosti. Tiež neodôvodnili, prečo takto navrhnutý dôkaz nevykonal.

30. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (Rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 14. septembra 2006, sp. zn. I. ÚS 265/05).

31. Odvolací súd poukazuje napr. na Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7 Cdo 205/2019, podľa ktorého aj keď má strana sporu procesné oprávnenie navrhovať dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz, musí však v rozhodnutí vysvetliť, prečo ho nevykonal. Súd môže nevyhovieť návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz: a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť a c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný. Pokiaľ tieto dôvody nie sú dané, súd nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania koná spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

32. Z § 220 ods. 2 CSP tiež vyplýva, že neprihliadnutie na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany treba aj náležite vysvetliť, inak by sa tým znemožnilo preskúmať, či boli splnené podmienky na postup podľa § 153 ods. 2 CSP. Rovnako to platí aj pre dôkazy. Vo všeobecnosti totiž platí, že je síce na súde prvej inštancie, aby zväžil, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, no ak sa rozhodne niektoré nevykonať, je jeho povinnosťou zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, prečo tak neurobil.

33. Nevykonanie navrhnutého dôkazu odvolací súd posúdil ako zásadný zásah do práv žalovanej, keď požaduje vyplatenie za svoj podiel vo väčšom rozsahu, ako súd usúdil len na základe listinných dôkazov, a to realitný kancelárii, ktoré síce môžu poskytnúť určitý údaj o cene na trhu, avšak ak s týmto údajom žalovaná nesúhlasila a žiadala vykonať znalecké dokazovanie, súd tak mal urobiť, prípadne poskytnúť žalovanej lehotu na predloženie svojho znaleckého posudku. Odvolací súd považuje znalecký posudok na cenu nehnuteľnosti za zmysluplnejší, ktorý reflektuje na všetky špecifiká stavby, ktoré sú relevantné pri určení ceny, ako len posúdenie realitnej kancelárie.

34. V ďalšom konaní preto prvoinštančný súd vykoná dokazovanie súkromným znaleckým posudkom na hodnotu spornej nehnuteľnosti alebo sám nariadi znalecké dokazovanie, vyhodnotí všetky dôkazy samostatne ako aj vo vzájomných súvislostiach a opätovne rozhodne o výške výplaty pre žalovanú ako aj trovách konania.

35. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.